

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

§. II. Esse in Ecclesia, & in capite Ecclesiæ, Romano vid. Pontifice potestatem indirectam, cùm urget necessitas tuendæ Religionis, in Reges corumq[ue] bona temporalia, ex sacris litteris ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](#)

§. II.

*Esse in Ecclesia, & in Capite Ecclesiae, Romano vid.
Pontifice potestatem indirectam, cum urget necessitas
tuenda Religionis, in Reges, eorumque bona tempora-
lia, ex sacris litteris demonstratur.*

Summaria.

1. *Textus sacrae Scripturae expensi, & primo exemplum Azariae Pontificis.*
2. *Iojadae Pontificis, & Phinees sacerdotis ac exempli utriusque moderatio.*
3. *Eli & Prophetae.*
4. *Locus D. Pauli. 1. ad Cor. 6. junctâ PP. explicatione.*
5. *Locus Matthæi 26. ratione, & auctoritate illustratus.*
6. *Locus S. Ioannis cap. ult.*
7. *Alii textus apud Matthæum 28. de duobus gladiis, & Luca 23.*

I.

Via sacris litteris initium ducamus, occurrit primo loco exemplum observatione dignum 2. Paralip. 26. ubi Ozias Rex, quamdiu Pontificis Azariae mandato, & consiliis paruit, gloriâ, & victoriis floruit, ubi vero sacerdotis officium usurpat, leprâ percussus templo & Regno à Pontifice pellitur, & imperium filio traditur. Verba Scripturæ hæc sunt: *Sed cum roboratus esset Ozias, elevatum est cor ejus in interitum suum, & neglexit Dominum Deum suum, ingressusque templum Domini adolere voluit incensum, super altare thymiamatis. Statimque ingressus post eum Azarias sacerdos, & cum eo sacerdotes Domini octoginta, viri fortissimi restiterunt Regi, atque dixerunt: Non est tui officii, Ozia, ut adoleas incensum Domino, sed sacerdotum; hoc est, filiorum Aaron, qui consecrati sunt*

O 2

sunt

sunt ad hujuscemodi Ministerium : egredere de Sanctuario , ne contempseris : quia non reputabitur tibi in gloriam hoc à Domino DEO. Iratusque Ozias, tenens in manu thuribulum, ut aduleret incensum, manabatur Sacerdotibus. Statimque orta est lepra in fronte ejus coram Sacerdotibus, in domo Domini super altare thymiamatis. Cumque respxisse eum Azarias Pontifex, & omnes reliqui sacerdotes, viderunt lepram in fronte ejus, & festinato expulerunt eum. Sed & ipse perterritus, acceleravit egredi, eo quod sensisset illico plagam Domini. Fuit igitur Ozias Rex leprosus usque ad diem mortis suæ : & habitavit in domo separata, plenus lepra, ob quam ejectus fuerat de domo Domini. Porro Joatham filius ejus rexit domum regis, & iudicabat populum terræ. Nota, Regem à sacerdotibus non tantum ut templo exiret, rogatum esse, sed etiam compulsum, & à reliquo populo summum Pontificis arbitrio separatum, & hoc ipso Regno exutum esse : Sic enim habetur Leviticus 13. v. 44. *Quicunque ergo maculatus fuerit leprâ, & separatus est ad arbitrium sacerdotis &c. solus habitabit extra castra.* Sicut ergo ad Sacerdotem pertinebat de lepra Principis cognoscere, & si reperisset infectum, à commercio populi excludere, sicque inhabilem Regno pronuntiare; multò magis in nova lege ad summum Sacerdotem pertinebit de lepra spirituali judicium ferre, & si periculum ex illa Fidelibus immineat, Regnum Principi adimere, ne exemplo, imperio, & potentia Ecclesiastis corruptat : quæ causa fuit Adriano, Leoni, & Stephano Romanis Pontificibus, ut Imperatoribus Græcis non tantum in hæresi lapsis, eamque Decretis, & suppliciis Oriente toto propagantibus, sed etiam Occidentem invaluris Imperium abrogarent. Et quamvis illud præceptum de lepra corporali à sacerdote cognoscenda judiciale fuerit; potuit tamen etiam in lege Evangelica locum habere. (a) Immo quoad lepram spiritualem est præceptum morale, fundatumque in jure divino Naturali ; ut jam innuimus, & infra magis explicabitur.

II. Aliud exemplum est 2. Paralip. 23. & 4. Regum 11. Ubi Joachim Pontifex Athalam, quæ Regno injustè occupato idolorum cultum invexerat, puniri jubet, & legitimum Regem solio restitui : Verba Scripturæ sunt : *Produxitque Joachim Filium Regis, & posuit super eum diadema, & testimonium, feceruntque eum Regem, & unxerunt,*

(a) Per c. i. de homicidiis. & c. i. cum seqq. de injuriis.

& plau-

& plaudentes manu, dixerunt: Vivat Rex. Et post pauca. Precepit autem Jojada Centurionibus, qui erant super exercitum, & ait eis: Educite Athaliam extra septa templi, & quicunq; eam fecutus fuerit, feratur gladio: Pepigit ergo Jojada fœdus inter Dominum, & inter populum, ut esset populus Domini; & inter Regem, & Populum. Vides in hac historia, Pontificem Maximum, cum alios animus deficeret, Regiam tyrannidis damnare, milites conscribere, legitimum Regem solo imponere, fœdus non tantum inter Regem & Deum, sed etiam inter Regem, & Populum, & conditiones dicere, remque civilem juxta, & militarem curare: Quo jure inquies? naturæ, & necessitatis, ne videlicet impio Principe in thronum sublato, Religio sacerdotibus commissa profligetur.

Si dicas, notoriam hanc fuisse Athaliæ tyrannidem, nullo jure regnum involantis, & ideo non à sacerdote tantum, sed quolibet subditorum potuisse regno, quod injuriâ tenebat, expelli. Respondeo: Quemadmodum Athalium Summus Pontifex regno ejecit, quia nullo jure regnabat: eodem modo, si regnum aliquis sic administret, ut Religioni, & fidei noceat, deponi imperio poterit, quia jus regnandi aut amittit, aut illo est indignus: potest enim aliquis vel ab ipsis initis regno indignus esse, quia nullum jus regnandi habuit, ut tyranni: potest iterum indignus esse, quia licet regnum legitimè ingressus, postea tamen jus regnandi amicit, aut meretur, ut amittat: utrōque casu nullo jure regnatur; primo, quia non habuit; secundo, quia amisit: sicut æquè non videt, qui semper cæcus fuit, & qui aliquando cæcus evasit: æquè hereditate caret, qui numquam adiit, & qui adiit quidem, sed postea delicto perdidit, ut patet exemplo Oziæ: paria ergo sunt non habuisse, & perdidisse. Hoc tamen judicium cum sit de re gravissima, & capita Reipublicæ tangat, quibus omni jure venerationem debemus, soli Pontifici Max. reservatur, cui soli dictum est: *pascœ oves meas*, ut infrà ex cap. ne aliqui. de privilegiis in b. dicetur: alioquin Republicæ latrociniis plenæ, & parricidiis essent, quilibet qui Principi vim intulisset, causam, & salutem publicam prætentente. Simile exemplum de Phineës summi Sacerdotis filio Num. 25. habetur, cuius factum ex eo capite D. Thomas excusat. 2. 2. q. 60. ad 2. quia licet non esset summus Sacerdos, erat tamen summi

110 Lib I. §. II. Summa Romani Pontificis

Sacerdotis filius, & ad eum hoc videbatur pertinere, sicut & ad alios iudices, quibus hoc erat praeceptum. Verba sunt D. Thomæ.

Sed nota circa hæc duo exempla Athaliae, & Phinees in lege Evangelica non licere Sacerdotibus, multoqueminus Pontifici Max. sanguinem alicujus, præterim verò Principis, ne quidem consulendo effundere, ut habetur in cap. his, à quibus, & c. si in morte. 23. q. 8. & eleganter Gratianus post. c. nos 2. q. 7. Multa inquit, concedebantur runc, quæ nunc penitus prohibentur, miracula enim, & maxime Veteris Testamenti, sunt admiranda, non in exemplum nostræ actionis trahenda. Tunc enim Samuel Agag pinguissum Regem Amalec in frusta dividendo concidit, nunc nulli Ecclesiasticorum judicium sanguinis agitare licet. Tunc Phinees Iudeum congressum cum Madianita interfecit, & reputatum est ei in justitiam: hodie Sacerdotibus in pernicië sui officii verteretur.

III. Eliæ Prophetæ hoc elogium ponit Spiritus Sanctus Ecclesiastici 48. *Quis potest similiter sic gloriari tibi? qui dejecisti Reges ad perniciem, & confregisti facile potentiam ipsorum, & gloriosos de lecto suo, qui ungis Reges ad paenitentiam, & Prophetas facis successores post te. Reges quos unxit Elias fuere Azaël Rex Syriæ, & Jehu Rex Iudaë 4. Reg. 19.* Si dicas Eliam id fecisse Dei iusti, non suā sponte; id quidem verum est, sed idem Dei mandatum Summi Pontifices accepérunt, cùm illis commissæ sunt Oves Christi, quarum custodia necessariò requirit potestatem lupos arcendi, eoque, qui Ecclesiam invadunt, exarandi, ne, si velint, possint nocere; hoc enim naturale jus defensionis, cùm singulis natura permititat, quanto magis summo Pastor, in eos, qui Ecclesiam, ovēsque Christi, ac sibi commissas animas aggrediuntur? Hoc, inquam, casu poterit summus Pontifex exemplo Eliæ dejecere Reges ad perniciem, & confringere potentiam ipsorum, & Reges ungere ad paenitentiam; nam teste D. Ambrosio. lib. 1. de offic. cap. 36. & S. Thom. 2. 2. q. 60. art. 6. dd 2. *Qui non repellit injuriam a socio cùm potest, tam est in vizio, quamille, qui facit.*

IV. Efficax est etiam in hanc rem locus D. Pauli 1. ad Cor. 6. ubi sic loquitur: *Audet aliquis vestrum habens negotium adversus alterum judicari apud iniquos, & non apud Sanctos: an nescitis, quoniam Sancti de hoc mundo judicabunt?* & si in Vobis judicabitur mundus, *indigni estis, qui de minimis judicetis?* nescitis, quoniam Angelos judicabimus, quanto magis secularia? Vides ex hoc textu S. Apostolum agnoscere in Sacerdotibus, & Apostolorum succel-

succeſſoribus potestatem de rebus ſecularibus judicandi , eamque probare argumento à majori ad minus per illa verba : *Nescitis quoniam Angelos judicabimus , quanto magis ſecularia ?* quaſi dicat : *quidoneus est ad majora , muleo magis erit idoneus ad minora ,* ut ibi loquitur D. Thomas : idque ob periculum , ne ex crebro cum infidelibus commercio , corumque gratiam captandi cauſā , fideles ſubvertantur . Sed A poſtolis circa majora occupatis , hanc potestatem judiciariam vult ab aliis rerum forenſium peritis exerceri , quos B. A poſtoulus *contempi- biles in Ecclesia* vocat , hoc eſt , respectu eorum , qui propaganda Re- ligioni , lucrandisque animabus ſtudent . Hunc locum ſic intellexit B. Clemens SS. Petri & Pauli auditor in *Constitutionibus A poſtolicis lib. 2. cap. 51.* *Quod oporteat in ſecondis ſabbatorum cognoscere cauſas . Ad- ſint autem iudicio Diaconi & Presbyteri , integrè iudicaturi , veluti Dei homines cum iuſtitia . Cūm utraq; perſona veneſit , prout lex jubet , ambo , qui litigant , ſtaruantur in medio Tribunalis , iisq; auditis , ſanctè iudicium pronuntiate : ſtudentes ante ſententiam Epifcopi eos conciliare , ne exeat ſupra terram iudicium in peccatorem , prout in Tribunalis conſortem , par- ticipemque cauſe habet Christum Dei .*

S. Anacletus epiftola ad omnes Epifcopos , & Christi fideles . Si fuerit ſeculare negoſium , apud ejusdem Ordinis Viros terminetur , iudicio tamen Epifcoporum , cūm A poſtoulus privatorum Christianorum cauſas magis Ecclesiſis deferri , & ibidem Sacerdotali iudicio terminari voluerit : amnis enim oppreſſus liberisacerdotum appeller iudicium , & à nullo prohibeatur , ſed ab his fulciatur , & liberetur . S. Bernardus de Consideratione lib. 1. cap. 6. Mihi tamen videtur bonus aſtimator rerum , qui indignum putat A poſtoulis ſen apostolicis viris , non iudicare de ſecularibus , quibus datum eſt iudicium in majora . Quidam contemnant iudicare de terrenis poffeffuſculis hominum , qui in caeleſtibus & Angelos iudicabunt . Et poſt pauca . Non quia indigni Poſt , ſed quia indignum vobis talibus iuſſere , quippe poſtoribus occupatis . Denique ubi neceſſitas exigit , audi , quid cen- ſeat , non ego ſed A poſtoulus : ſi enim in vobis iudicabitur hic mundus , in- digni eſt , qui de minimis iudicetis ? Eadem G eor gii VII. Sententia lib. 8. epift. 21. Habet , inquit , Ecclesia Romana potestatem singulari privilegio concessam aperire . & claudere portas Regni caeleſtis , quibus voluerit ; cui ergo aperiendi . claudendi q; cœlu data potestas eſt , de terra iudicare non li- cet ? Abſit . Nam remittet , quod ait Beatissimus Paulus A poſtoulus : nesci- ti , quia Angelos iudicabimus , quanto magis ſecularia ? Idem docuit B.

Gre-

112 Lib. I. §. II. Summa Romani Pontificis

Gregorius Magnus. 2. parte *Pastoralis*, cap. 7. ubi ex allegato Apostoli textu agnoscit quidem potestatem in *secularia Pastoribus* datam, sed et ut non vult, ut tanto spiritualibus negotiis attentiūs operam navent.

Meritò proinde Jacobus Tyrinus in hunc locum Apostoli: *Nota*, inquit, *hac iudicia causarum secularium inter Christianos communi consueisse Episcopis, vel delegatis ab Episcopo Presbyteris, ut constat ex Clemente Romano, ex lege Theodosii, & Caroli Magni; & ex antiquo Ecclesiastisu;* *Judices enim in his causis sederunt Gregorius Thaumaturgus Neocasariensis, SS. Ambrosius, Augustinus, Sinesius, aliquae Episcopis sed crescente nimis numero Christianorum, simul & litium, onus hoc rejeclum in humeros *Judicium secularium jam Christianorum, ne, ut ab initio S. Petrus apud eundem Clementem recte monuit, Episcopus praeformati secularibus negotiis, non possit vacare verbo DEI.**

V. Huc etiam faciunt verba Christi Domini ad Petrum Matthaei 16. v. 18. *& ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non prevalebunt adversus eam: & quodcunque ligaveris super terram, erit ligatum & in cœlis; & quod solveris super terram, erit solutum & in cœlis.* Omnia PP. cum Latinorum, tunc Græcorum sententia est, hisce verbis Petro promissum esse supremum, & Monarchicum Ecclesiæ regimen, in his, quæ pertinent ad bonos mores sanāmque doctrinam: ergo etiam orationes media promissa sunt necessaria, sine quibus illa conservari non possunt, & consequenter in bona, & regna temporalia, quæ omnium consenserunt propter bona spiritualia tanquam media propter finem; concessa enim fine, conceduntur omnia media illi necessaria, alioquin concessio finis erit inutilis: *Sicut concessio militari officio, datur una facultas arma gestandi, hostemque impunè feriendi; & facta Medico potestate ægrum curandi, conceditur etiam medicinas sanitati necessarias applicandi, & si opus fuerit, etiam membrum infectum præcidendi, sic tamen, ut hoc remedium velut ultimum, magnoque dolori, incommodo, deformitati conjunctum, non liceat, nisi ut pejus malam vitetur, usurpare.* Quæ consequentia ex Matthæi verbis adducta non est imaginaria, & Chymerica, sed omnino ex natura rei desumpta, & à legislatoribus, ipsisque Principibus approbata, sic enim loquuntur in l. 2. ff. de *jurisdictione. Cui jurisdictione data est, ea quoque concessa esse videntur; sine quibus jurisdictione explicari non potest.* Quod optimè animadvertisit Grego-

Gregorius VII. l.8. epist. 21. ubi : habet enim potestatem Ecclesia Romana, singulari privilegio concessam, aperire & claudere januas Regni cœlestis, quibus voluerit. Cui ergo aperiendi, claudendi, Cœli data potestas est, de terra judicare non licet? absit. Et S. Leo IX. in epist. adversus præsumptiones Michaelis Constantinopolitanus, cap. 13. His, inquit, & aliis quam plurimi testimonius jam vobis satisfactum esse debuit de terreno, & cœlesti Imperio, immo de Regali Sacerdotio sanctæ Romanae, & Apostolica Sedis, præcipue super speciali ejus dispositione in Cœlis, si quoquo modo Christiani esse, vel dici optatis, & si ipsam Evangelii veritatem aperie, quod absit, non impugnatis. Vides, quo loco S. Leo illos habeat, qui Romanæ Sedis terrenum, vel cœlesti Imperium abrogant.

VI. Joannis ultimo sic habemus: Cum ergo prandissent, dicit Simonis Petro IESUS: Simon Joannis diligis me plus his? dicit ei: etiam Domine tu scis, quia amo te. Dicit ei: pasc agnos meos. Hoc tertio repetitum à Christo: hunc locum infra latius expendemus: jam hoc solum argumentum deducimus. Non est dubium omnes Christi fideles, omnésque Magnates ad Christi oves pertinere, & hoc ipso eorum custodiam Petro, Petrique Successoribus commissam esse, saltem quoad regimen spirituale, & illa, quæ salutem æternam spectant; sed fieri potest, immo sepe factum est, ut eorum saluti expedit, aut etiam sit necessarium, eos in ordinem redigere; sicut Medicus furioso potest, debetque gladium eripere: Cum ergo ad ovium custodiam curamque hæc potestas fuerit necessaria, summo Pastori omnino concessa est, aut si concessa non est, ergo in necessariis defuit DEUS, imperato quidem sine, sed negatis mediis.

VII. Matth. 18. v. 15. Si autem peccaverit, inquit Christus, in te frater tuus, vade & corripe eum inter te & ipsum solum; si te audierit, lucratus eris fratrem tuum: si autem te non audierit, adhibe tecum adhuc unum, vel duos, ut in ore duorum, vel trium testimoniis omne verbum. Quod si non audierit eos: dic Ecclesia: si autem Ecclesiam non audierit, si tibi sicut ethnicus, & publicanus: Amen dico vobis, quæcumque allegaveritis super terram, erunt ligata & in cœlo.

Patet ex hoc textu, esse penes Apostolos, eorumque successores potestatem judicariam circa omnia delicta, & injurias in proximum commissas, hoc est, famam, facultatesque, & bona temporalia, aut corporalia, sic videlicet, ut in defectu Magistratus secularis,

eoque justitiam non administrante, possit ad Ecclesiæ tribunal, velut ultimum asylium, & aram innocentiae provocari, in quo Theodosii Imperatoris luculentum est exemplum. Auriga nobilis cuiusdam Adolescentis pudicitiam fœdaverat, ea de causa à Praefecto militum in vincula conjectus. Instabat dies solemni decursui quadrigarum indicta. Cives Thessalonicenses Aurigam certamini, ut credebant, necessarium impatienter postulare: sed negante militum Praefecto tam turpis flagitiū reum dimitti posse; Populus in rabiem actus. Praefectum invadit, trucidatque. Re ad Theodosium delata, mirum quantum exarsit, justâ quidem irascendi causâ, sed præter modum: jubet ergo in eos, qui cædi interfuerant, gladio vindicari, quo decreto innocentes quam plurimi, nec alterius culpæ rei, quam quod oculos non velâssent, involvebantur. Ambrosius evulgato diplomate ad Principem pervolat, eumque emollit, ac veniam populo impetrat. Sed vix Palatum egresso, novæ faces ab Aulicis accensæ; dicebant: *Hac indulgendi facilitate populum ad parta, immo pejora invitari, ac veniam unius culpæ, alterius initium fore: nec eadem intra Praefectum stiffe, sed Cesaris Majestatem eodem vulnere petitam esse.* His, aliisque Theodosius incensus clam Ambrosio in Thessalonicenses sevirijubet: quod tantum factum crudelitate, ut trium horum spatio septem milia, innocentes plerique, ceciderint. Ingenui auditâ clade Ambrosius, Imperatorem Ecclesiâ, sacrisque arcuit, & vix tandem post longam delicti, & publicam expiationem admissit, supplicemque, ac genibus affusum sic allocutus: *Quam in paenitentiam post tam gravecessus offendis, quæ medicamenta ad vulneratam difficilia adhibuisti?* Tum est, inquit Imperator, medicamenta ostendere, meum autem accipere. Cui Ambrosius: *Quoniam non reparationi, sed animo irato obsecutus sententiam pronuntiasti, conscribe legem, quæ deinceps sententia, per iracundiam pronunciata, irritas sint. Et nullius momenti, earumque executio ad triginta dies suspendatur.* Paruit Theodosius, legemque conscripsit, quam videre est. l. 20. C. de paeniss.

Vide in hoc facto Principis delictum ab Episcopo judicatum, punitumque esse; nec Theodosium excepsisse, aut justè in populum perduellem sœvitum esse; aut modum vindictæ milites se ignaro transgressos; aut denique ad Episcopos non pertinere, quam paenam in suos subditos Principes statuant; nec etiam impon-

impositæ ab Episcopo pœnæ obluctatum, cùm imperaret novam legem conscribi de sententiarum differenda executione, quod utique ad forum politicum pertinet. Quantò minus Pontifici obluctaretur eadem imperanti?

Ceterum circa textum allegatum *Matth. 18.* nota illuc sermonem non esse de correctione tantum fraterna, & occulta; sed etiam publica, & coercitiva, quod communiter interpretes ferè omnes, sanctique PP. docent, & videri potest, *S. Thom. in 4. sentent. dist. 18. q. 2. a. 1.* idque manifestè patet ex eo, quod testes sunt adhibendi, & qui Ecclesiam non audit, sit instar ethnici, & publicani habendus, hoc est, ab Ecclesia separandus, ne suam scabiem & delictum aliis fidelibus affriect, adeò ut nec cibum cum illo sumere, *i. ad Cor. 5.* Nec eum salutare permittaris. *Epist. 2. v. 10. Joannis.* Amitatque jurisdictionem, & auctoritatem judicialem *c. ad probandum.* de sentent. *Ez re judic. c. Nos Sanctorum. 15. q. 6.* Quod etiam ad Principes extendi, patet ex eodem *c. Nos Sanctorum. aliisq; eadem causâ 15. q. 6. Ez c. Gravem. de paenit.* Modò ii non sint tolerati; toleratis enim jurisdictione non admittitur, quales sunt hodiernâ die multi Principes Hæretici, & olim Cæsares Romani, quibus obediendum omnino est per textum elegantem *in c. Julianus 11. q. 3. c. Sacerdos.* causâ 3 q. 7. in fine.

Bene etiam observat Layman de Sacramento Pœnitentiæ *c. 10. n. 3.* & Sylvester *v. Excommunicatio. 1. §. 10.* Reges, supremosque Principes Privilegio donatos esse, quod minus ab aliis, quam Romano Pontifice excommunicari, aliisque censuris astringi possint, *ex cap. ne aliqui. de privileg. in 6.*

Si ergo qui Ecclesiam non audit, habendus est ut ethnicus, & publicanus; adeò, ut ex doctrina Apostolorum, cum illo tanquam infami nec cibum sumere, nec salutare, nec alio commercio humano uti liceat, patet potestatem spiritualem se ad temporalia etiam extendere, indirecte, quatenus ista illi deserviunt; illa enim separatio non tantum est à suffragiis Ecclesiæ, & beneficiis spiritualibus, sed etiam temporalibus, ut patet.

VIII. *Lucæ 22.* hæc ad Apostolos Christus dixisse legitur: *Qui habet sacculum, collat similiter & peram, & qui non habet, vendat tunicam suam, & emat gladium;* dico enim vobis, quoniam adhuc hoc, quod

116 Lib. I. §. II. Sufña Romani Pontificis in temporalia &c.
scriptum est, oportet impleri in me: Cum iniquis deputatus est; etenim ea-
qua sunt de me, finem habent. At illi dixerunt: Domine ecce duo gladi-
hic: at ille dixit eis: satis est. Hæc Christi sententia difficilis videtur,
& cum ipsius doctrina pugnare: hic enim jubet tunicam vendi, & gla-
dios emi; cùm tamen alibi aut præcipiat, aut consulat tunicam auferenti
pallium dimitti, & percutienti maxillam alteram offerri: & Matthe-
26.v.52. Petrum iu milites inventum, & gladio graßantem coercent:
Converte gladium tuum in locum suum, omnes enim, qui acceperint gla-
dium, gladio peribunt. Cur ergo jusserrat gladios emi, & Petrum ferro
succinctum non tantum non prohibuerat, sed etiam comitem accepe-
rat, si noluit, ut gladio uteretur? Varias SS. PP. cùm mysticas, tūm
litterales explicationes adhibent, & illam præsertim: Voluisse Christum
Dominum dupli gladio duplice potestatem exprimere Petro commis-
sam, spiritualem videlicet, & temporalem: istam vero in vaginam re-
condi, hoc est, non manu, sed nutu, & precepto Petri; nec vindictæ, sed
necessitatis causâ exerendam. Sic omnino S. Bernardus lib. 4. de Con-
sideratione ad Eugenium. S. Anselmus in Matthæum 6.27. Bonifacius
VIII. in Extravag. Unam sanctam. de Major. & obed. Abb. ix c. novit.
de judicis. Et Cornelius in c. 26. Matthæi n. 5. Allegoricè, inquit, in-
terpretes passim per duos gladios accipiunt duplice Ecclesia potestatem,
spiritualem videlicet, & temporalem. Patet ergo ex allegato Lucæ textu,
& juncta PP. explicatione, utramq; potestatem, spiritualem & tempo-
ralem dupli gladio significatam Apostolis, eorumque Successoribus
concessari esse, modò illam non vindictæ causâ, sed utilitatis usurpent,
& gladium nutu & auctoritate, non manu exerant.

Hæc non nostro arbitrio, sed ex SS. litteris deduc̄ta, & PP.
suffragiis, ac sensu explicata sufficient, illis convincendis, qui ve-
ritatem, non aliud querunt: aliud enim querentibus nec ista, nec
mille alia satis erunt, animo tēmel in contrarium obstinato, & veri-
tati latvam opponente. Ceterum cùm Parisiensis Conventus in sua
declaratione Sacrorum Canonum observantiam adeò summis Ponti-
ficibus inculcat, iisque velit obstrictum; multò magis fatebitur
Episcopos Papā inferiores Canonibus alligari, nec posse ab illis dis-
sentire. Videamus ergo, ad nostram hanc Doctrinam sacri.

Canones aperte doceant.

§. III.